

TRGOVSKI LIST

Licejska knjižnica
Ljubljana.

ČASOPIS ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO IN OBRT.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani, Gradišče 17/1. — Št. telef. 552. — Štev. računa pri ček. uradu 11.953. — Dopisi se ne vračajo. Plača in toži se v Ljubljani.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Naročnina za ozemlje SHS:
letno K 150.—
za pol leta » 80.—
za četrt leta » 45.—
mesečno » 15.—

Leto IV.

Ljubljana, 26. januarja 1921.

Štev. 7.

VSEBINA: Snevanje novih industrijskih podjetij. — Predavanje o Siamu. — K reformi stanovajske politike. — Kritičen položaj produkcije oglja v Sloveniji. Izvoz in uvoz. — Narodno gospodarske zadeve. — Iz naših organizacij. — Razne. Tržna poročila. — Borza.

Snevanje novih industrijskih podjetij.

V članku »Stanje in razvoj industrije v Sibiriji« je najboljši poznavalec naših gospodarskih razmer, inž. Milivoje M. Savič napisal kratek pregled industrij, katerih pri nas še nimamo in katere bi bilo treba osnovati, da izkoristimo neravne zaklade in vodne sile v naši državi ter da se polagoma v industriji oslobodimo odvisnosti od inozemstva. Za nas Slovence, kjer je industrija najbolj razvita, je ta študija zelo interesantna in zato prinašamo v sledecem kratkem pregledu industrij, ki se snujejo pri nas.

Nad vse važna je industrija destilacije premoga in koksiranje lignitov, za katere so poskusi s prenegom iz naših rudnikov nad vse pričakovano dobro uspeli, in se sedaj študira ureditev obrata. Razvoj te industrije je predpogoj za obratovanje železarn in cele vrste drugih industrij. Kakor je pokazala statistika zunanje trgovine za leto 1920, je za zboljšanje naše trgovinske bilance neobhodno potrebna emancipacija v tekstilni stroki. V Sloveniji obstoječe tri tovarne so specializirane le za gotove vrste bombaževih izdelkov in bo treba, da postanemo bolj neodvisni od inozemstva, ustanoviti še več bombaževih in volnenih predilnic in tkalnic, podjetja za barvanje in tiskanje bombaža in različne tovarne za pozamentenstvo. Na carinskem ozemlju bivše Avstrije se boribaževa tovarna v Ljubljani ni mogla vzdržati in je propadla. Enako so propadle tudi druge industrije, ki so se izdržavale v manjšem obsegu, kakor klobučarska in domača

suknarska industrija. Z ozirom na njegovo carinsko mejo pa se je pojavilo živahno gibanje za obnovitev teh domačih industrij, predvsem na Gorenjskem, v okolici Radovljice in Bleda za izdelovanje sukna in volnenih izdelkov, v Škofji Loki za izdelovanje klobukov, dalje v Kočevju za osnovanje tkalnice in predilnice. Vsled neugodnega izida plebiscita na Koroškem smo izgubili obsežno tovarno sukna v Vetrinju.

Pridelava lanu, ki je bil poprej samo izvozni predmet, se je začela organizirati doma in bo njeno središče Grosuplje na Dolenjskem. Izredno lepo pa se razvija pod visoko zaščitno carino konfekcijska obrt, ki ima veliko eksportno bodočnost v Jugoslaviji.

Naš domač trg postaja vedno bolj in bolj neodvisen od dunajskega vpliva in po ustanovitvi konfekcijskih tovarn za obleke se snujejo na večjih krajih konfekcije za perilo, dalje tovarne za kravate, za gumbe in ovratnike. Za žensko čipkarsko obrt bi bilo velikega pomena osnovanje tovarne za sukanec, ki je tudi v krojaški in konfekcijski obrti zelo potrebna, ter tovarna za različne vrste vate, ki se rabi v konfekciji in zdravilstvu.

Med kovinskimi industrijami je špecijalnega pomena za našo električno industrijo rafinerija in livarna bakra. Slovenija, ki ima mnogo neizrabljenih vodnih sil, potrebuje za elektrifikacijo tako podjetje, kjer bi se lahko izdelovali vsi potrebni elektrotehnični izdelki iz bakra in njegovih spojin. Kakor je znano, izvažamo sedaj bakreno rudo iz borskega rudnika v Srbiji na predelavo v Nemčijo preko Radujevca po Donavi. Nemčija pri tej izdelavi bakra izloči tudi vsebino zlata in srebra, ki se nahaja v omenjeni rudi, in nam prodaja za drag denar bakrene izdelke.

Za obnovitev naših železnic in voznega parka je potreba razvoja plavžarske industrije v Ljubljani v Bosni, ter tovarne za vagone in železniške stroje, za katere se namerava pri nas vporabiti taboriščne

naprave v Strnišču pri Ptujju. Za razvoj cestnega prometa je potrebno osnovanje avtomobilne industrije. V Ljubljani so se nahajale po prevratu vojaške artilerijske in auto-delavnice, iz katerih bi se bilo dalo, ako bi bile prešle v civilne roke, osnovati male avtomobilne tovarne. Za agrarne potrebe naše države je zelo važna industrija poljedeljskih strojev. Ta stroka bi se bila od prevrata pri nas že lahko v večjem obsegu razvila, da jo ni oviralo pomanjkanje železa in carinske zaščite, ker so vse kmetijske zadruge uvažale svoje stroje carine prosto iz inozemstva. Ako bi se ta režim nadaljeval, bi povzročil popoln propad tuzemske strojne industrije. Ko smo vsled plebiscita izgubili na Koroškem veliko puškarsko industrijo, se je posrečilo pridobiti podjetnike, da se osnuje nova puškarska industrija v Kranju na Gorenjskem, ki bo imela v Jugoslaviji veliko bodočnost. Železarska tovarna v Kamniku se je zelo povečala in razvila, razen tega se je osnovalo podjetje »Bistra« v Domžalah, kjer se bodo izdelovala vse vrste okovja, umetno ključavničarstvo, električni in drugi izdelki.

Dalje se je osnovala v Ljubljani tovarna za pločevinasto ambalazo. Sedaj se snuje istotam tovarna za transformatorje.

Z ozirom na bogate zaklade lesa ima industrija za predelavo lesa v Sloveniji največjo bodočnost. Lesna industrija se v vseh panogah precej živahno razvija, posebno napreduje stavbeno in pohištveno mizarstvo, ki je z velikimi dobavami zaposleno. Umetno mizarstvo pa se mora še v marsikaterem oziru izpopolniti. Med industrijami, ki so v zvezi s poljedelstvom, je za Slovenijo zelo važna industrija sladkorja, ki pri nas ni zastopana. Akcija za osnovanje pesne kulture in sladkorne tovarne je že zelo stara. Poskusi s kultiviranjem sladkorne pese so se v vsakem oziru dobro obnesli. Sedaj imamo za sladkorno tovarno tri projekte: Savsko polje pri Ljubljani, Krško polje na Dolenjskem, Belokrajina in event. Ptujsko

polje na Štajerskem. Oljarske industrije so se po vojni živahneje razvijale. Projekt za tovarno in rafinerijo špirta iz koruze in krompirja je ostal radi visoke obdativne špirta zaenkrat neizvršen. Tovarne za drože napredujejo, nimamo pa še tovarne za škrob. Od treh tovarn za testenine je pripadla ena Italiji, ena Avstriji in nam je ostala le še tovarna v Mariboru. Baše vojaško podjetje za konzerviranje mesa na Vrhniki se je preosnovalo v privatno podjetje za izdelavo mesnih konzerv. Za Kamniško okolico se je na Homcu ustanovila nova tovarna za predelavo in konzerviranje sadja, ki pa zaradi pomanjkanja sladkorja še ni mogla v večjem obsegu delovati.

Uajnarske tovarne so med vojno po večini povečale svoje obrate, vendar pa v kljub temu niso preurejene za predelavo drobnih koz, medtem ko govejih koz še vedno pomanjkuje. Spopolnile so svoje obrate glede izdelovanja govejih koz z modernimi strojnimi opremami tako, da je upati, da bodo v bodoče kos zunanji konkurenci. Razveseljivo pa je, da se je začelo misliti tudi na usnjarsko konfekcijo in se v Ljubljani ustanovilo veliko podjetje »Petovijac« pri Ptujju. To je sicer šele skromni začetek razvoja nove stroke, ki v Jugoslaviji še ne obstoja.

Tudi v papirni industriji se vsi obrati razširjujejo in novo opremljajo s stroji. Enako je s papirno konfekcijo, ki ima pri nas še veliko bodočnost, posebno če se z njo paralelno razvija tudi tiskarska in grafična industrija.

Snevanje novih industrijskih podjetij je sedaj izredno otežkočeno. Predvsem radi nizkega stanja naše valute je treba pri investicijah velike previdnosti, ker je treba kapital z hitrimi odpisi reducirati, da se zagotovi tudi poznejša rentabilneta. Dalje je ves mobilni kapital sedaj več ali manj angažiran v trgovini, kjer obratuje z manjšim naporom in rizikom ter hitrejšim obrestovanjem. Nikdo nima danes še interesa immobilizirati svoj kapital v industriji tudi iz tega

Predavanje o Siamu.

V dvorani »Mestnega doma« se je v ponedeljek 17. t. m. vršilo skoro tri ure trajajoče predavanje inž. F. Lupša o Siamu, katerega je priredilo trgovsko društvo »Merkur«. V Samski državi, ki meri približno 512 000 kvadrat. km, živi na vsakem kvadratnem kilometru približno 16 oseb. S pomočjo okusnih skoptičnih slik je predavatelj razložil sistematično narodni položaj dežele in je v primerih opombah podal značilno sliko o narodno gospodarskem in socialnem položaju. Opisal je posamezne tipe različnih tam živečih kulturnih plemenskih skupin, kakor Siamsi, Mohn (Talaing), Lao, Khmer (Kamen), Anamiti (Juan), Malajci in dr. ter poldivjih plemen Jao, Jang, Loa, Ló, Muhsó, Semang, Sakai in dr. Opisal je tudi glavno mesto Bangkok ter potem zaporedoma centralni, severni, izhodni in južni Siam.

Iz izvajanj je razvidno, da je Bangkok popolnoma moderno mesto s približno 800.000 prebivalci, ki je bilo ustanovljeno še le koncem 18. stoletja. Bangkok ima dve električni centrali za razsvetljavo in tramvaj izvrsten vodo-

vod in druge sanitetne naprave so upejljane. Široke in s krasnimi drevoredi obdane ceste vodijo na vse strani, kjer se vidi živahno življenje vseh tu živečih narodnosti in tipov in kjer se vidi veliko večje število avtomobilov, kakor pri nas itd.

V prekopi in na glavni reki Menam Chao Phraga pa se vidi živahno gibanje čolnic in ladij vsake vrste, parnih kakor motornih. Na bazarih se dobi skoro vse kar premore evropska industrija. Kraljeva palača in mnogoštevilni buddhiški templi so prava slika siamske arhitekture in umetnosti, katero zamore vzgojiti edino le narod, ki ima dovolj izvežbanih čutov za naravno pozemlje.

Za tem je predavatelj opisal karakteristične poteze centralnega Siamu. Celi centralni del države je velikanska aluvijalna planjava; 80% te planjave poplavi v deževni periodi vsakoletna povodenj, ki pomenja za Siam to, kar pomenja izstop Nila za planjave Egipta. Naravno rodovitnost zemlje povzroča edino le ta povodenj, ker ona donša iz severnih gozdnatih krajev mnogo hranljivih snovi, ki so potrebne za vzgojo riža. Zelo zanimiv je bil nadalje

popis planjave ob času suše, ko se velikanski požari širijo in čistijo zemljo ter pripravljajo polje za novo vegetacijo, ki se pokaže tukaj, ko nastopi deževna perijoda. O mnogoštevilnih jezerih pravi predavatelj, da so paradizu podobni naravni vrti, kjer kraljuje lotos cvetlica. Takih vrtov vrtnar ne more vprijeti v taki krasni obliki, kakor to stori narava sama. Popis vožnje z ladjo po glavni reki med Bangkok in dalje proti severu ležečem mestu Ayuddhya nam je dal slike in karakteristiko siamskih rek sploh. Precej obširen je bil opis Ayuddhya, ki je bilo glavno mesto siamskega ali Thai naroda od 1349 do 1765, kjer je vladalo 54 kraljev itd.

Iz goratega severnega Siamu smo zadobili posebno zanimivo in romantično sliko pragozdov, kjer je velika množina tehnično važnih, deloma poznanih, deloma nepoznanih lesov. Med temi stoji svetovno znan teak les (Tectona grandis) na prvem mestu. Arheologom in zgodovinarjem nudi severni Siam mnogoštevilne točke za študije o razvalinah mest iz 8. do 14. stoletja. To so n. pr. Pitsanulok, Pichit, Pichai, Sukhodaj, Sachanalay, Kamphengphet in dr.

Južni Siam ali malajski polotok je

ravnokotno, kakor severni Siam izvanredno bogat mineralij, kjer igrata cin in wolfram glavno vlogo.

V drugem delu predavanja je inž. Lupša popisal državno in službeno stanje. Vlada zadošča ljudstvo v vsakem oziru v kljub temu, da se smatra za absolutno monarhijo a v istini je mnogo bolj demokratična kakor marsikatera vlada v Evropi. Državnega, ozir. narodnega dolga nima in državni dohodki so povprečno vsako leto večji kakor izdatki. Domačih nezadovoljnih elementov ni, in ako se hoče sejati tu in tam nezadovoljnost, je to le delo tujcev kakoga evropskega plemena. Različnih strank ni, toraj strankarskega boja narod ne pozna, vsak posameznik pa se zaveda svoje narodnosti prav dobro.

Za podlago denarne vrednosti služi zlato in kot enota se nahaja v prometu srebrni tikal, kojega vrednost je podvržena le majhnim spremembam. Papirnatega denarja je bilo 1915 le 356 milijonov tikalov v prometu. Ker je ta kraljevina v prvi vrsti agrarna država, zato stoji industrija še v otroških povojih ter daje zato tuji industriji važno polje.

vzroka, da država še ni pokazala svojega praktičnega interesa na snovanju novih industrij in ni do danes še razširila veljavnosti zakona za podporo industrije na naše ozemlje. Naša industrija trpi močno pod javnimi davčnimi in carinskimi bremenmi, ki jih na dolgo ne bo mogla vzdržati. Tok sedanje pretirane agrarne politike se bo moral temeljito izpremeniti, ako se hočemo s časom industrijalizirati. Konečna ovira snovanja novih industrij pa je, da ima čemur razpoložljiv kapital preveliko nalogo v nacionalizaciji tujih podjetij in sicer z polovičnim odkupom njih tovarnen, obratov in naprav, kar skoro presega finančno silo naših pokrajin.

Največje važnosti za povzdigo novih industrij bi bila inozemska posojila. V tem oziru je bilo inozemstvo do nedavno popolnoma nedostopno, sedaj pa je nastala nova situacija, v kateri bi naša država, ako si bo znašla pridobiti ugleda v inozemstvu, dosegla znatne kredite. Prezreti pa ne smemo, da bi se dalo vprašanje vojne odškodnine od dozdevno falitne Avstrije rešiti najbolje z oddajo mnogih vojnih in drugih industrij nam kot naravno dajatev na račun vojne škode.

K reformi stanovanjske politike.

Kot smo informirani, namerava deželna vlada za Slovenijo v najkrajšem času postaviti svojo stanovanjsko politiko na deloma novo podlago. Izdati hoče enotno, za vso Slovenijo veljavno stanovanjsko naredbo, ter bodo pri tej priliki vse dosedaj izdane in to zadevo obravnavajoče naredbe izgubile veljavnost. V vprašanju stanovanjske politike, katere važnost v principu vsi globoko občutimo, smo morali izbojevati mnogo težkih bojev in odbiti nebroj neupravičenih napadov. Poverjeništvu za socijalno skrbstvo je svojčas prav enostransko in deloma gazeč obstoječe postave, to vprašanje hotelo na mah rešiti. Pri tem svojem delu pa ni bilo srečno, že zategadelj ne, ker je bilo pri tem mnogih prizadetih omajano zaupanje in vera v to, da živimo v pravni državi, kjer državljani uživa zaščito zakonov. Vemo dobro, da je bil stanovanjski položaj obupen, in da je nešteto ljudi v človeka nevrednih bivaliških tvegalo zdravje in vse druge moralne lastnosti, ki družbo usposablja k mirnemu sožitju. To državno nalogo bi moralo poverjeništvu rešiti predvsem na račun države, ter bi bilo venomer moralo imeti pred očmi ta prvi cilj, namesto da je preko naših glav absolutistično diktiralo to in ono, ter, kot se nam je zdelo, ni smatralo za potrebno doseči že v početku miren sporazum.

Ker se baš zdaj pripravlja reforma stanovanjske politike, moramo biti spretni, da nam preko noči vlada ne vsili naredbe, katere določila bi nas občutno škodovala. Danes se hočemo pečati izključno z enim vprašanjem,

ki je po naših informacijah še odprto, namreč s pravico disponiranja s trgovskimi in obrtnimi lokali ter magacinami, kot tudi z višino letne najemnine. Organizacije hišnih posestnikov v Sloveniji namreč energično zahtevajo od vlade, da nameravana naredba prepusti izključno lastnikom hiš pravico, disponirati s trgovskimi in obrtnimi prostori ter z magacinami, in tudi svobodno, samo na podlagi sporazuma s stranko določiti višino letne najemnine.

Zveza trgovskih gremijev in zadrug v Sloveniji je o tej zahtevi iz krogov hišnih posestnikov sklepala na seji širšega odbora dne 18. t. m. ter je v glavnem zavzela naslednje stališče. Pravice razpolaganja s trgovskimi in obrtnimi prostori ne sme biti popolnoma, to je v vseh primerih pridržana lastniku hiše. Jasno je na eni strani, da je položaj hišnih posestnikov skrajno mučen in naravnost kriči po ozdravljenju. S sedanjimi stanarinami in najemninami ni mogoče kriti niti najbolj potrebnih vzdrževalnih stroškov, medtem ko o kakih rentabiliteti ni nobenega govora. Na drugi strani pa važni javni interesi zahtevajo, da se v tem oziru še vedno, seveda začasno ne uvede popolna svoboda. Pomisliti moramo, da bi v slednjem primeru nastalo tako nezdravo tekmovanje, da bi draginja avtomatično silno narasla, o čemur ne bi bilo ustrezno niti hišnim posestnikom. Pomisliti moramo tudi, da bi v tem primeru imeli pred sabo morda velik naval tujcev, ki bi vsled svojih boljših gnotnih razmer lahko mnogo domačinov upropastili. Vse te razloge je imela zveza trgovskih gremijev in zadrug pred očmi, ko je zavzela posredovalno stališče in je sklenila, predlagati vladi, da prepusti v novi stanovanjski naredbi lastnikom hiš dispozicijsko pravico samo v korist njihovih sorodnikov. Ker tako daleč tudi ne more iti omejitve svobode hišnih lastnikov, da ne bi mogli skrbeti niti za svoje, za katerih dobrobit so vendar svojčas hišo zidali, oziroma pridobili.

Glede svobodne določitve višine letne najemnine se je zveza trgovskih gremijev in zadrug postavila ravnokotno na posredovalno stališče. Nasproti zahtevi hišnih posestnikov po popolni svobodi je namreč sklenila, predlagati vladi, da dovoli primerno povišanje letne najemnine. Isti razlogi, kot zgoraj so bili tudi tukaj merodajni. Vsak praktik ve, kako horendno visoke najemnine nudijo dandanes ponudniki tudi za najprimitivnejše trgovske prostore, ki sploh tega imena ne zaslužijo. Da ta divja gonja ne sme iti predač, je naravno.

Obrtniške organizacije so v teh vprašanih zavzele mnogo bolj radikalno stališče, ter v splošnem gornje zahteve hišnih posestnikov hočejo še bolj omejiti.

O tem za trgovstvo in obrtništvo zelo važnem vprašanju je sklepala tudi trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani v seji trgovskega in obrtnega odseka dne 19. t. m., ter je, kot

smo se informirali, sklenila vse te zahteve pri vladi energično zastopati. Glede dispozicijske prostosti se je zbornica odločila, nastopiti kar najbolj previdno, ker dispozicije na korist sorodnikov vodijo lahko do velikih zlorab. Glede zvišanja letne najemnine se je trgovska zbornica izjavila konkretnje kot zveza trgovskih gremijev iz zadrug; sklenila je namreč, predlagati vladi, da dovoli hišnim posestnikom zahtevati petkratno predvojno letno najemnino za trgovske in obrtne prostore. O nadaljnjem poteku pogajanj bomo čitatelje pravočasno obvestili.

Kritičen položaj produkcije oglja v Sloveniji.

Izvozna carinska tarifa, uveljavljena po sklepu gospodarsko finančnega komiteta ministrov po razglasu C. br. 49.041; IV. br. 8148 z dne 10. avgusta 1920 »Službene Novine« broj 176 ex 1920, predpisuje v postavki 51, točka 5 a) za lesno oglje izvožno carino po din. 10.— za 100 kg ali, din. 1000.— za vagon po 10.000 kg. Začasni finančni zakon za leto 1920—21 pa predpisuje poleg visoke carine še davek za poslovni promet, ki znaša 50% izvozne carine, t. j. din. 500 za vagon oglja.

Kakor je iz priložene podrobne kalkulacije o produkciji in prodaji bukovega oglja razvidno, deluje produkcija tega oglja dejanski v izgubo. Tudi je Zveza industrijev v Ljubljani, odnosno nje Odsek lesne industrije, že opetovano na merodajnih mestih zaprosil, da se upošteva položaj te produkcije in, da se ukini izvozna carina na lesno oglje. Žal brez uspeha.

Naša lesna industrija je pred vojno letno producirala okrog 5000 vagonov oglja, ki se je do malega vse izvažalo preko Trsta in Reke. Domači konsum je tako minimalen, da za rentabiliteto produkcije ne pride v poštev. Zadovoljiti domači konsum pa je sploh le tedaj mogoče, če izvoz v inozemstvo produkcije lesnega oglja plača.

Znano je, da se pri nas izdeluje lesno oglje izključno le v onih bukavih gozdih, ki so tako oddaljeni od žag in železniških postaj, da ni več mogoča normalna ukoristitev. Bukov les v teh gozdovih bi šel povsem v kvar, ako bi se ne prekuhal v lesno oglje. Naši lesni industriji bi ne imeli mnogo interesa na produkciji lesnega oglja, katera danes ne more doseči ugodne rentabilitete. Gre pa v prvi vrsti za številno delavstvo, ki je od pamtveka bilo zaposleno s kuhanjem oglja, in ki bi ob ustavitvi produkcije izgubilo možnost eksistence. Delavci-kuharji se bodo poizgubili v inozemstvo, v Avstrijo in Rumunijo, kjer jih že iz mirnih časov sem cenijo za specialiste v kuhanju oglja. S tem izseljevanjem pa bi bilo naše gospodarstvo trajno oškodovano. Zato je v eminentnem interesu naše javnosti ter državne uprave, da se predmetno vprašanje nemudoma pravilno reši. Priložena

kalkulacija pač kaže, da ukinitve izvozne carine na lesno oglje še ne daje rentabilite te produkciji. Vendar bi bilo potem še mogoče vzdržati produkcijo dotlej, da ugodnejše tržne razmere nudijo primeren dobiček.

Za enkrat je jasno, da je naše lesno oglje produkt, ki nikakor ne prenaša izvozne carine. Izvozna carina ne oškoduje toliko naše lesne industrije, kolikor uničuje eksistenco več tisoč delavcev, ki so danes še zaposleni v kuhanju oglja, in njih družin. Pripominja se, da živi to delavstvo v oddaljenih siromašnih krajih, kjer ni dana skoro nikaka prilika zaslužka.

Gospodje v Beogradu niso zadosti orijentirani o naših razmerah. Ponovno se naše prošnje rešujejo na način, ki jasno kaže, da imajo v važnih narodno-gospodarskih zadevah nestrokovnjaki edločilno besedo.

Tako se je n. pr. naša vloga glede znižanja izvozne carine oglja zavrnila s pripombo, da se lesno oglje dobavlja na škodo gozdarstva. Imelo se je pri tem razmere v Macedoniji pred očmi, kjer so se zares vsled brezpametne produkcije oglja uničili celi gozdovi; mi moramo pa energično protestirati proti temu, da se naše razmere sodijo po razmerah v nekulturnih krajih Macedonije. V Sloveniji izkoristita vsak najmanjši posestnik svoj gozd na racionalen način in tudi so pri nas zakoni glede zaščite gozdov v uporabi, ki strogo kaznujejo vsako tozadevno zlorabo.

Kalkulacija o produkciji bukovega oglja.

Za 10.000 kg bukovega oglja se potrebuje 100 prost. metrov zdravih bukavih cepanic (drv). En prost. meter bukavine na panju velja 50 K, torej 100 prost. metrov . . . K 5.000.—
Delo: podiranje debel in cepanje drv, za 1 p. m. 30 K, za 100 p. m. . . K 3.000.—
donašanje drv do kope za 1 p. m. 20 K za 100 prost. m. K 2.000.—
kuhanje 10.000 kg oglja K 3.000.—
amortizacija za vreče: za napolnjenje 10.000 kg oglja se potrebuje 250 vreč po 30 K K 7.500.—
rabi se jih lahko desetkrat, torej 10% obraba za 10.000 kg K 750.—
krpanje vreč in motvoz za 10.000 kg K 250.—
spravljanje oglja do skladiščnih barak v gozdu za 10.000 kg K 500.—
amortiz. skladišč. barak. K 1.000.—
dovoz oglja od skl. barak do postaje K 3.000.—
nakladanje na vagon . . . K 300.—
nadzorovanje v gozdu, pri cepanju drv, donosu do kop, pri prenašanju oglja v sklad. barake, pri prevozu oglja od barak do postaje in pri nalaganju za 10.000 kg K 300.—
Prenos K 18.200.—

Siamska kultura datira iz starodavnih časov. Že v drugem stoletju pred Kristusom je prišel Buddhismem v te dežele in je uprizoril kulturni položaj, kateri se še danes v svojih glavnih potezah ni spremenil. Velika dika siamskega naroda je povprek njegova radošarnost in gostoljubnost. Tujec najde vselej v vsaki hiši in templu varno zavetišče, kjer se pokrepča in odpočije.

Poseben utis so naredila izvajanja glede našega stika s tem narodom. Siamska vlada stoji v novejšem času v stiku z vsemi glavnimi državami. Carinske siamske razmere so ugodne. Evropski trgovci, katerim so se tekom svetovne vojne pridružili Japonci in v večji meri tudi Amerikanci, imajo danes večinoma zunanjo trgovino, namreč import in eksport v svojih rokah. Z vsemi trgovskimi triki navdani Kitajci na goje lokalno in deželno trgovino kot domači prepukci oz. posredovalci. Vsem evropskim podjetnikom je Kitajec v Siamu in povsod na daljnem vzhodu takorekoč desna roka. Blago, katero nikdo ne more spraviti v denar, stori to prav gotovo Kitajec. Vse kar donese evropske industrije in trgovina na svetovni trg v uporabo v velikem ali majhnem,

vse to si želi uporabljati siamski narod. Mi imamo mnogo produktov, katere hočejo vzhodno azijski narodi, Azijati pa imajo zopet produkte in surovine, katere potrebujemo mi in je kupujemo bag si ga vеди odkod.

Zato hoče inž. Lupša izvesti prvo znanstveno in komercialno jugoslovansko ekspedicijsko v vzhodno Azijo, da ogladi pot za naše delo v bodočnosti tudi v teh krajih. Naloga te ekspedicijske bo:

1. Navezati trgovinski stik in proučiti vse, kar je potrebno za to, da se obnesejo in ukoreninijo naši interesi v bodočnosti na daljnem vzhodu.

2. Proučiti na licu mesta zadnje spremembe narodnogospodarskega in socialnega značaja tam bivajočih narodov.

3. Nabrati vsestranski znanstveni material, osobito zbirke za šole in muzeje.

4. Pridobiti sploh ugled našemu narodu in državi s katerim bo prišla ekspedicijska v dotik.

5. Na podlagi rezultatov te ekspedicijske se bo osnovala jugoslovanska azijska družba interesentov za izvoz in uvoz ozir se bodo ustanovile agenture, ako bo to odgovarjalo interesentom.

Upati je, da bodo merodajni faktorji prilpoznali važnost stika in podpirali to podjetje, ker inž. Lupša je najboljši izvedenec tam zunaj. Ali ne bi bilo lepo častno in koristno, da bi se pokazala tudi jugoslovanska zastava prvokrat na daljnem vzhodu sedaj že tretje leto po prevratu kakor so to storili Čehoslovaki, ki že goje tam svoj promet kljub temu, da je njihova država bolj oddaljena od morja kakor naša. Vsi narodi hrepene po časti, vsi narodi pošiljajo svoje sposobne može tudi na pozorišče daljnega vzhoda, da vplivajo tam med narodi starodavne kulture s svojo vedo ugodno in ugledno v ojačenje in probudo lastnih interesov. Glejte Japonce kako se zanimajo za nas, marsikateri znanstvenik in drugi je obiskal naše kraje, povsod so se pokazali nam naklonjeni, zakaj se vendar mi ne bi zanimali za nje in njihovo deželo? Treba je, da nastopimo tudi mi in pokažemo svetu na daljnem vzhodu kaj znamo in kaj imamo, da nismo kulturno zaostali kakor si domnevajo in nas proglašajo naši nasprotniki t. j. da nismo narod tistega balkanizma, o katerem se je govorilo s ponižujočimi nameni nam v škodo pred svetom, ki

nas še premalo pozna. Dokažimo, da smo zmožni tekmovali v mednarodnem civilizatorskem, gospodarskem in konkurenčnem boju.

Glavni izvozni predmeti Siamu se bombaž, kava, riž, čaj, poper, cimet, cin, wolfram, dragocena kamenja, leopardove, tigrove in druge kože, rogovi vsake vrste, slonova kost, gamboža, benzoa, šelak, surovi gumi, gum benja min, kopra, svila, les vsake vrste, droguc za zdravila, mangrove skorje za čreslo i. t. d. Uvažajo se vsi evropski predmeti. Za nas bi prišli pred vsem naslednji v poštev: vino, pivo, mineralne vode, suho in konzervirano sadje kakor slive, jabolka i. t. d. orodje vsake vrste, karbid, puške za lov, kemikalije vsake vrste i. t. d. Predavanje je bilo izborno obiskano ter je žel g. predavatelj obilo priznanja za stvarna res zanimiva in poučna izvajanja. Naša želja je, da se vspostavijo čimprej trgovski stiki z vzhodno Azijo, predvsem z Siamom ker le na ta način bomo kupovali blage iz prve roke in ne kot sedaj po visokih cenah iz tretje ali pete roke.

(Opomba uredništva: Radi tehničnih zaprek ni bilo mogoče priobčiti tega članka v 6. številu.)

Prenos	K 18.200
obresti (investirani kapital leži eno leto brezobrestno), davki in splošna režija za 10.000 kg	K 1.000
skupaj	K 19.200
Prodajna cena znaša v tuzem. sedaj za 10.000 postavljen na vagon nakladašne postaje	K 15.000
torej iznaša zguba pri 10 tisoč kg	K 4.200
Prodajna cena v Trstu l. 40 za 100 kg ali lir 4000, za 10.000 kg. postavljeno vag. Trst. lir 4000 preračunjenih po K 5 znaša	K 20.000
Odbije se voznina Kočevje Logatec za 10.000 kg	K 2.000
izvozna car. za 10.000 kg tukajšnji car. in železn. manipulacijski troški	K 4.000
voznina Logatec-Trst 250 lir a 5	K 200
prodajna provizija v Trstu 5% lir 120x5 K 600	K 1.250
preostane iskupiček od produk. cena tranko vagon oddajna postaja	K 8.050
izguba	K 11.950
Prodajna cena v Trstu se bo proti zimi mogoče še za 10 lir oz. za 1000 l. dvignila, kar bi proračunano po 5 K zmanjšalo zgubo za	K 19.200
torej bi končno izguba znašala okroglo	K 7.250
Proračunski kurz za lire po 5 K je poprečen.	K 5.000
Začasni finančni zakon za l. 1920/21 upeljuje za blago, ki se izvažajo preko carinarnic v inozemstvu, davek na poslovni promet, ki znaša polovično svoto izvozne carine. Vred tega so se produkcijski stroški oz. zguba producenta oglja povišali za nadaljnih K 2.000 od vagona, ki niso še vpoštete v predležki kalkulaciji.	K 2.250

IZVOZ IN UVOZ.

Izvoz suhih sliv. Izvozniki suhih sliv ne morejo dobiti za izvoz potrebnih vagonov, zato je izvoz sliv malodane ustavljen. Zimski čas tudi ne dopušča izvoz sliv vodnim putem v Nemčijo, kamor se je največ suhih sliv izvažalo.

Narodno gospodarske zadeve.

Trgovina.

Pred velikim znižanjem cen sladkorja. Pod tem naslovom poročila »Jugoslovanski Lloyd«, da je neka velika angleška trgovska tvrdka oferirala neki zagrebški trgovini 500 vagonov java sladkorja (kristal 98—99) in sicer po 38 funtov za tono. Če računamo funt po kurzu 552 K, stane 1 kg sladkorja okrog 21 K. Zagrebška tvrdka je to ponudbo dala na znanje ministrstvu za prehrano.

Cene pohištva in manufaktur padajo. Zadnje dni se opazuje v Zagrebu in v Ljubljani, da cene manufaktur in pohištva padajo. Vzrok znižanju cen pripisuje »Trgovac« naglemu padcu avstrijske krone, ki je pripomogel, da so se ti predmeti nabavili v Avstriji po zelo nizki ceni.

Industrija.

Kovina. Minister za trgovino in industrijo je dovolil Jadranski banki, podružnici v Mariboru, dr. Hinku Hinkoviću v Zagrebu in dr. ustanoviti delniško družbo z imenom »Kovina« prva jugoslovanska metalurgična industrija, d. d. s sedežem v Mariboru. Družba namerava izdelovati, nakupovati in prodajati proizvode iz železa, bakra, medu in drugih kovin, kable, električni material, potem ustanovljati in obratovati električne naprave, naposled nakupovati in obratovati rudnike. Temeljna delniška glavnica znaša 2 1/2 milijona kron ter je razdeljena na 12.500 delnic po 200 K, ki se glase na prinosnika. Ta glavnica se sme po sklepu občnega zbora zvišati na 6 milijonov kron.

Tovarne za bonbone in čokolado. Za izdelovanje bonbonov in čokolade imamo v naši kraljevini 20 tovarn, ki

porabijo letno 350 vagonov sladkorja. 5 jih je v Zagrebu, 3 so v Osijeku, 2 v Beogradu, 2 v Novem Sadu, 2 v Vel. Bečkerek, 1 je v Ljubljani, 1 v Šostanju, 1 v Subotici, 1 v Rajhenburgu, 1 v Rog. Slatini in 1 v Bitolju.

Nova velika tobačna tovarna. V Smederevu se bo zgradila tobačna tovarna, ki bo največja v Jugoslaviji.

Denarstvo.

Izplačevanje kuponov delnic Jadranske banke. Zaradi do sedaj še nerešenih finančnih vprašanj med našo državo in kraljevino Italijo je Jadranski banki z ozirom na njeno poslovanje, ki se razteza na obe državi, nemogoče objaviti svoji bilanci za poslovni leti 1918. in 1919. Da pa kolikor mogoče ustrezno izraženi željam, bo Jadranska banka v zmislu sklepa upravn. sveta svojim delničarjem za leti 1918 in 1919 izplačala a conto dividende, in sicer: 1.) za leto 1918 na račun dividende znesek 40 K, oziroma lit. 8, za delnice od št. 1 do 50.000. 2.) za leto 1919 na račun dividende znesek 50 K, oziroma lit. 10, za delnice od št. 1 do 75.000. Navedeni zneski se bodo izplačevali iz za dne 1. januarja 1921 pri vseh podružnicah Jadranske banke, in sicer tako, da se bodo pri izplačilu predloženi kuponi pretiskali s posebno štampiljko in potem vrnili strankam. Podružnica Jadranske banke na zasadenem ozemlju in na Dunaju bodo izplačevale a conto dividende le proti predložitvi delnic.

Koliko velja naša srebrna krona. Srebro naše krone stane po londonskih cenah približno 11 papirnatih kron. V Italiji plačajo za našo srebrno krono 2 lire, kar bi odgovarjalo tej ceni, naše menjalnice pa plačuje srebrno krono po 6 K do 7:50 K.

Koliko znaša naš državni dolg? Naš notranji državni dolg znaša 3 milijarde dinarjev, cel naš državni dolg skupaj 6 milijard dinarjev.

Avstrijski bankrot. Vsi časopisi se bavijo z bankrotom, ki preti Avstriji v najkrajšem času, če ji druge države ne prisrkočijo na pomoč. Tudi naš list je o tem že poročal v 5. števil. pod naslovom: »Promet avstrijskih novčanic«; vendar se položaj v Avstriji ne sme presojati tako pesimistično. Franciji in Angliji ni in ne more biti vse eno, če pogine slaba Avstrija, ter tako nastane še močnejša Nemčija, ki bi zamogla zopet zanesiti novo, morebiti še dolgotrajnejšo vojno. Ententa bo morala, če hoče ali ne, podpreti Avstrijo z vsemi silami. Med tem, ko naše časopise omenja pogin sosedne države in tudi avstrijski časopisi govore o bližajočem se bankrotu, inozemski časopisi nervozno iščejo sredstva, s katerimi bi se saniral avstrijski bankrot. Konferenca zavezniških premijerov je stavila o tej zadevi že nekaj konkretnih predlogov, ki v točnosti še niso prišla v javnost. »Times« na primer piše, da bi Angleška podpirala akcijo saniranja, če bi francoska vlada stavila konkretne predloge glede garancij za posojilo 250 milijonov dolarjev, katere bi se dalo Avstriji. Položaj Avstrije je navidez bolj kritičen, kot je res.

Kurz nemške marke in dolarjev. Kurz nemške marke se je v New Yorku jako povzdignil, kurz dolarja pa se je v Berlinu jako znižal. Ta pojava se tolmači v nemških krogih tako, da hoče Amerika z znižanjem kurza in z organizacijo eksportnih kreditov povečati lastni izvoz.

Likvidacija Avstro-Ogrske banke. Pri kanclarju dr. Majerju se je vršila konferenca radi pospešitve likvidacije Avstro-Ogrske banke. Tej konferenci so prisostvovali člani reparacijske komisije in generalni ravnatelj banke. Informirani krogi trdijo, da hočejo zavezniški sanirati avstrijske finance. Avstriji stoji na stališču, da morajo velik del zlata, katerega ima še Avstro-Ogrska banka rezervirati, ter z njimi osnovati novo banko. Čehoslovaška in Jugoslavija pa zahtevata, da se to zlato v zmislu saintgermanske pogodbe razdeli med sosedne države. Če bi se zlato razdelilo, bi Jugoslavija dobila okrog 35 milijonov zlatih kron.

Carina.

Uvozna carina na čevlje. Pred kratkim smo poročali v našem listu, da namerava ministrstvo za trgovino in

industrijo navaliti 800 K uvozne carine na en par čevljev ne glede na material iz katerega so izdelani. Da se štiti naša čevljarstva industrija je popolnoma razumljivo, vendar pa se ne more in ne sme monopolizirati. Naša čevljarstva industrija še ni tako razvita, da bi pokrila domačo potrebo za 12 milijonov ljudi. Naše slovenske tovarne v Ljubljani in Trzinu, ter nekatere v Bački in Banatu izdelajo mesečno okrog 100.000 parov čevljev, to bi bilo letno največ 1.500.000 parov, kar pa obči potrebi nikakor ne zadostuje. Taka visoka carina, ki dosega že povprečno ceno čevljev, bi našim državljanom segla globoko v žep, favorizirala bi pa le par tovarnarjev.

Promet.

Komisariat ministrstva saobračaja v Ljubljani je dovolil z odlokom št. 6/1—ll z dne 5. januarja 1921 na postajah južne železnice v Zaprešiču, Zagrebu j. kol., Veliki gorici, Sekeniku in Sisku ponovno predajo pošiljk brez pretovarjanja in sicer le v času, ki je določen za raztovarjanje in natovarjanje. S pošiljkami, ki se v roku 24 ur po preteku časa, prostoja ležarine, oziroma stojnine, ne raztovorijo, oziroma ne odpeljejo, se postopa po točki 81 obratnega pravilnika, to je, prodajo se na dražbi. Ta naredba stopi v veljavo 14 dni po razglasitvi v »Uradnem listu deželne vlade za Slovenijo« in v »Nar. Novinah«.

Znižba vozarinskih stavkov južne železnice. Veljavnost vozarinskega popusta za les, razglašena v »Uradnem listu deželne vlade za Slovenijo« št. 112 z dne 29. septembra 1920 in vozarinskega popusta za premog, razglašena istotam v št. 130 z dne 13. nov. 1920, je izza dne 1. januarja 1921 podaljšana do preklica, a nadalje do konca meseca decembra 1921.

Južna železnica. Med našo državo in Družbo Južne železnice se vrše pogajanja radi odkupa pravic za eksploatacijo onih prog Južne železnice, katere se nahajajo v naši kraljevini. Dolžina prog, ki pridejo za nas v poštev, znaša približno 586 km. Pravica za eksploatacijo bi se dala pridobiti pod najugodnejšimi pogoji, ker je Družba Južnih železnic imela leta 1919 z izvanrednimi izdatki izgubo od 252.831.719 K ter se nadaljnim izgubam ne bo hotela izpostavljeti. Del te železnice, ki teče po naši zemlji, je bil sicer vedno aktiven, vendar bi se pri odkupu maralo ozirati na slabo stanje strojev in vagonov.

Povišanje železn. tarifa. Kakor poročajo iz Beograda, namerava naše ministrstvo za promet povišati tarif na železnicah za osebni in tovarni promet, češ, da današnji dohodki ne krijejo režije. Če bi bil promet živahnejši kakor je, bi bili tudi dohodki višji ter bi krili režijo brez povišanja tarifa!

Novo železniško zveze. S 1. junijem bosta med Trstom in Dunajem začela voziti čez Logatec in Ljubljano dva vlaka. Lloyd Express, ki vozi sedaj vsak teden enkrat, bo imel tudi drugi razred in bo vozil od 30. septembra naprej dnevno. V dneven in direkten vlak se bosta spremenila št. 702 in 703. Te spremembe so se sklenile v Brnu na konferenci med Jugoslavijo, Italijo in Nemčijo.

IZ NAŠIH ORGANIZACIJ.

Strokovni tečaj za železninarje. Poverjeništvu za uk in bogočastje priredi na prošnjo deželne zveze obrtnih zadrug v Ljubljani na tukajšnji obrtni šoli strokovni tečaj za železninarje v času od 1. aprila do 30. junija t. l. Pouk, ki bo pristopen mojstrim in pomočnikom kovinskih obrti, bo trajal dnevno 6 ur ter bo poleg strokovnih predmetov obsegal tudi knjigovodstvo, kalkulacije in računstvo. Učne stroške bo prevzela naučna uprava, vse druge stroške pa bodo morali nositi obiskovalci sami. Število udeležencev naj bo 25—40. Mojstri in pomočniki kovinskih obrti, ki bi se radi udeležili tega tečaja naj se zglase do 15. marca t. l. »Zvezi obrtnih zadrug v Ljubljani«. Navede naj se natančen naslov in bivališče.

Trgovci! Razširjajte in berite »Trgovski List!«

Razno.

Ekspozitura centrale za plačevanje v inostranstvu. Finančna delegacija v Ljubljani objavlja uradno: Ekspozitura centrale za plačevanje v inostranstvu v Ljubljani je ukinila svoje poslovanje 20. januarja t. l. Vse posle, ki so v zvezi z likvidacijo centrale za plačevanja v inozemstvu (kontrola izpolnitve obvez, osloboditev položenih garancij po kavcijah ali garantnih pismih itd.) bo od tega dne naprej vršila »Devizna centrala v likvidaciji v Beogradu.« Izvozniki, ki imajo obveznosti, nastale pred uveljavljenjem nove uredbe o reguliranju prometa z devizami in valutami, (Ur. List št. 120 z dne 19. okt. 1920), se pozivljajo, da se v lastnem interesu v vseh teh zadevah obračajo neposredno na »Devizno centralo v likvidaciji v Beogradu« in ne če z naključno ekspozituro za plačevanja v inostranstvu.

Dobavni razglas. Ministrstvo za zgradbe je odredilo dražbo ponudb za dobavo pisarniških potrebščin na dan 12. februarja 1921 v ekonomskem oddelku tega ministrstva. Ponudbe z vzorci je predložiti ekonomskemu oddelku ministrstva za zgradbe najkasneje do 10. februarja t. l. opoldne. Podrobni pogoji za dobavno ponudbo so razvidni iz seznamka in pogojev, ki so na vpogled vsak delavnik od osmih do dvanajstih v pisarni omenjenega ministrskega oddelka in pri pomožnem uradu gradbene direkcije v Ljubljani.

Konferenca obrtnikov. 22. t. m. se je pričela v Beogradu konferenca obrtnikov iz cele kraljevine. Naloga te konference je, ustvariti podlogo za oživotvorenje splošne obrtniške zveze z vso Jugoslavijo. Na konferenco je došlo veliko število obrtnikov.

Italjanski konzulat v Zagrebu. Gosp. leg. tajnik Cav. Gonsalvo Summonte je imenovan generalnim konzulom Italije s sedežem v Zagrebu. Generalni konzul bo pričel izvrševati svoje funkcije 1. februarja t. l.

Naša trgovska organizacija v Reki se bo poverila gosp. Mirko Kamnekoviču.

Dražba starih predmetov v Vevčah. 16. februarja t. l. bo v Vevčah (postaja Zalog) ustmena dražba stare vojaške obleke, čevljev, železnine, suknenih in platnenih odpadkov. Kaucija 10% vrednosti. Več se izve v uradu vojaške delavnice v Vevčah.

Strešna lepenka. Interesenti naj bodo pri nakupu uvožene strešne lepenke previdni, ker prihaja na trg zelo slab material, večinoma surogat. Blago ja sicer poceni, vendar že čez nekaj mesecev neporabljivo, dočim se trajnost prave strešne lepenke računa na 4—5 l.

Reekspedicija blaga v Bos. Brodu. Ministrstvo za promet je razveljavilo dovoljenje o reekspediciji blaga v Bos. Brodu, ker so razni špekulanti nakopili velike množine raznega blaga v svrhu špekulacije.

Nova trgovsko-obrtniška zbornica. V Skoplju se bo osnovala nova trgovsko-obrtniška zbornica za celo južno Srbijo.

Vžigalna vrvice. Urad za pospeševanje obrti v Ljubljani ima v zalogi nekaj vžigalne vrvice. Interesenti naj prigrasijo svoje potrebščine najkasneje do 1. februarja pri omenjenem uradu, Dunajska c. št. 22.

Tvornica rokavic. V Karlovcu je pričela te dni obratovati moderna tvornica usnatih rokavic. Ta tvornica bo letno producirala okrog pol milijona rokavic.

Humanik. V Sarajevu se je osnovala nova delniška družba za industrijo usnja in čevljev, glavnica znaša 10 milijonov K.

Sirarski tečaj. V mlekarni v Vodicah na Gorenjskem priredi Poverjeništvu za kmetijstvo v Ljubljani v času od 14. februarja do 12. marca t. l. leta sirarski tečaj. Pouk: dopolden praktično vežbanje v izdelovanju poltrdih in trdih sirov, popoldne teoretična predavanja iz sirarstva in splošnega mlekarstva. Število učencev je omejeno na 12. hrana in stanovanje bo stalo dnevno 20—25 K. Za revne udeležence je na razpolago 8 prispevkov po 300 K. Ta tečaj je predvsem določen za osebe, ki delujejo po mlekarnah, izjemoma tudi za sinove in hčere večjih posestnikov, ki se pe-

čajo intenzivno z mlekarstvom, Prošnje za sprejem je vlagati takoj, najkasneje pa do 1. februarja t. l. na Poverjeništvu za kmetijstvo v Ljubljani.

Oskrbne takse v bolnicah. Ministrstvo za narodno zdravje je pravoveljavno izza 1. januarja 1921 do ločilo nastopne bolnične oskrbnine za osebo na dan:

Zavoda	kraj	Oskrbna taksa razreda:		
		III.	II.	I.
Obč. jav. bol. Ljubljana		35	120	200
» » Maribor		30	120	200
» » Celje		30	120	200
» » Slovegradec		25	100	150
» » Brežice		25	100	150
» » Murska Sobotica		25	100	150
» » Ptuj		25	100	150
Blaznica Studenec		25	60	100
Blaznica-hiralnica Ljubljana		25	60	—

Čehoslovaško-rumunska trgovska pogajanja. 19. t. m. je odpotovala iz Bukarešta rumunska komisija v Prago, da prične trgovska pogajanja s Čehoslovaško republiko.

Borza za drago kamenje v Pragi. Čehoslovaška centralna zveza veletrgovcev z zlatom, srebrom in dragimi kamenjani namerava ustanoviti v Pragi borzo za dragocene kamne, bisere in dragocen nakit. To bo prva taka institucija v novoosnovanih državah.

Nemčija je dovolila uvoz zaklane živine. Nemška vlada je dovolila uvoz zaklane živine. Izvoz zaklane živine je naša vlada dovolila.

Konferenca v Bruselju. 17. t. m. se je vršila v Bruselju zavezniška konferenca, na kateri se je rešilo nekaj finančnih vprašanj glede odškodnine, katero mora plačati Nemčija, posebno glede oddaje preмога.

Peti holandski sejem vzorcev v Utrechtu. Od 6. do 16. septembra t. l. bo v Utrechtu peti holandski sejem vzorcev pod potronatom holandske kraljice. Na tem sejmu bodo izloženi vsi izdelki in produkti tujega izvora.

Švicarski konzulat za Hrvatsko in Slovenijo. Švicarski konzulat za Hrvatsko in Slovenijo v Zagrebu bo začel redno izvrševati svoje agende s 1. februarjem t. l. pod vodstvom g. Julija Šmidliina. Urad konzulata, se nahaja na Preradovičevi ulici št. 29, št. telef. 7-48. Vidiranje potnih listov izvršuje konzulat že sedaj med 10 in 12 ter med 15 in 16 uro, razven nedelj in praznikov.

Padanje cen steklenem blagu. Položaj na trgu stekla v Belgiji se vidno slabša in cene padajo. Na stekleni borzi v Charleroi so šle sindikatne cene za 5 do 10% nazaj.

Tržna poročila.

Ostijek: Prodaja živahna. Pšenica notira K 1000.— do 1020.—; nova koruza K 400.— do 410.—, oves K 300.— do 310.—; moka 0 15.50; 2 14.50, krušna 13.50.

Vukovar: Pšenica K 1000.— do 1020.—; koruza K 390.— do 400.—; dovoz živahen, ker mlinarji nimajo velikih zalog je prodaja živahna.

Sombor: Dovoz živahen. Pšenica notira K 1000.—, koruza se plačuje po K 370.— do 380.—.

Subotica. Posebno živahen je bil dovoz nove koruze, ki se prodaja po K 350.— do 360.—; stare koruze ni bilo. Pšenica notira K 970.— do 980.—; rž K 840.— do 860.—; ječmen K 420.— do 430.—; oves K 300.— vendar za to ceno ni bilo kupcev. Svinje debele so se prodajale po K 25.— do 26.— za kg, svinjska mast K 44.— za kg. Trg je bil dobro obiskan, ker je promet zopet odprt.

Bačka: Pšenica K 970.— do 980.—, ječmen K 520.— oves se plačuje po K 310.—; nova koruza K 360.— do 380.—; moka 0 kg K 15.—.

Stari Bečej: Tuji kupci kupujejo novo koruzo ter jo plačujejo po K 400.— do 420.—; pšenico K 1000.—; oves K 290.— do 300.—, beli fižol K 700.—.

Vino.

Cene vina v Sloveniji. Štajerska vina se prodajajo po K 25.— do 30.— liter; dolenska po K 22.— do 25.— liter. V gostilnah se plača za najslabšo kiselino po K 32.— liter. Uvažati se je

začelo vino iz okupiranih krajev; cene temu vinu so povprečno K 15 za liter.

Maribor: ker prihaja mnogo kupcev iz Čehoslovaške in Nemčije je trgovina z vinom jako živahna. Za hi vina se plačuje K 2000.— do 3000.—.

Vis: Ker je letos trta silno trpela pod filokserom in radi obče druginje, so se cene vinu zvišale na K 1800.— za 1 hl.

Cene vinu. Na zagrebškem trgu je povprečna cena letošnjemu vinu K

15.— do 20.— za liter; lanskem K 20.— do 25.—; v Sremu, letošnjemu K 16.— do 20.—, v Banatu K 11.— do 12.—.

Večja množina paralelno rezanega smrekovega lesa na prodaj.
Matiija Obran
MARIBOR, Leska ulica 15.

Borza.

Zagreb: Devize.	21./l.		22./l.		24./l.	
	od	do	od	do	od	do
Berlin	238—	250—	—	—	232—	237—
Milan	528—	532—	—	—	525—	528—
London	550—	555—	—	—	545—	550—
Newyork	147—	149—	—	—	144—	145—
Pariz	950—	955—	—	—	970—	1000—
Praga	190—	192—	—	—	188—	192—
Švica	2300—	2350—	—	—	2300—	2325—
Dunaj	—	—	—	—	2240	2290
Zeneva	—	—	—	—	—	—
Bukarešt	—	—	—	—	—	—
Valute:						
dolar	145.50	146.25	—	—	140—	142—
avstr. krone	20—	21—	—	—	22—	—
rublji	80—	—	—	—	70—	—
češke krone	168—	175—	—	—	168—	—
franki	880—	915—	—	—	920—	930—
napoleonori	460—	466—	—	—	475—	483—
marke	226—	228—	—	—	220—	224—
lire	515—	517—	—	—	510—	515—
švic. franki	194—	205—	—	—	194—	196—
levi	—	—	—	—	150—	—
Beograd:						
Devize:						
London	137—	139—	—	—	134—	136—
Pariz	235—	236—	—	—	246—	248—
Milan	129—	130—	—	—	—	—
Berlin	59—	60—	—	—	57.50	58—
Praga	45—	46.50	—	—	47—	47.50
Dunaj	4.90	5—	—	—	5.60	5.70
Valute:						
dolar	35.50	35.75	—	—	35—	35.25
franki	223—	230—	—	—	241—	243—
funti	—	—	—	—	130—	134—
lire	129—	130—	—	—	130—	132—
levi	41—	42—	—	—	42—	43—
leji	49.25	49.75	—	—	49—	49.75
marke	56—	56.50	—	—	55.50	55.75
avstr. krone	5.70	6.70	—	—	5.60	5.80
napoleonori	120.50	121.50	—	—	120.50	122—
Dunaj:						
Devize:						
Beograd	—	—	1834—	1854—	—	—
Zagreb	485—	489—	458—	462—	415—	419—
Berlin	1217—	1223—	1007—	1013—	1010—	1015—
Budimpešta	127.75	129.75	122—	124—	116—	118—
Milan	2610—	2630—	2930—	2410—	2240—	2260—
Newyork	756—	760—	621—	625—	634—	638—
Pariz	4905—	4915—	4230—	4270—	4370—	4410—
Praga	932—	938—	862—	868—	797—	803—
Zürich	11.725—	11.750—	9725—	9775—	—	—
Bukarešt	—	—	845—	855—	830—	840—
London	2820—	2850—	2415—	2435—	2400—	2420—
Valute:						
dinarji	1934—	1954—	1834—	1854—	—	—
dolarji	748—	752—	612—	617—	—	—
francoski franki	4890—	4930—	4330—	4370—	—	—
švicarski franki	11.700—	11.750—	—	—	—	—
češke krone	933.50	939.50	861—	870—	800—	806—
ogrske krone	128.75	130.75	124—	126—	—	—
leji	943.50	952.50	845—	855—	—	—
levi	875—	885—	765—	775—	—	—
lire	25.5—	2625—	2380—	2400—	—	—
marke	1218.50	1224.50	1005—	1011—	1210—	1018—
poljske marke	83—	85—	81.75	83.75	82.50	84.50
funti	2820—	2840—	2400—	2420—	—	—
rublji	327—	333—	—	—	—	—
Praga:						
Devize:						
Beograd	209—	211—	213—	215—	217—	219—
Berlin	123.75	125.25	123.75	125.25	123.75	125.25
Milan	276—	278—	276—	278—	279—	281—
Pariz	508.50	511.50	510.50	513.50	524.50	527.50
London	295—	292—	295—	293—	293.50	295.50
Newyork	78.50	79.50	79—	80—	78.50	79.50
Dunaj	10.10	11.10	12.50	13.50	12.50	13.50
Zagreb	51.50	52.50	52.50	53.50	53.50	54.50
Budimpešta	13—	14—	—	—	14.25	15.25
Valute:						
jugosl. note	200—	202—	204—	206—	208—	210—
marke	123.75	125.25	123.75	125.25	121.75	125.25
leji	—	—	—	—	—	—
levi	—	—	—	—	—	—
švic. franki	1213.50	1216.50	1218.50	1221.50	1223.50	1226.50
lire	272—	275—	273—	275—	276—	278.50
francoski franki	505.50	508.50	507.50	510—	521.50	524.50
funti	293—	295—	291—	293—	291.50	293—
dolarji	77.50	78.50	78—	79—	77.50	78.50
Zürich:						
Devize:						
Pariz	—	—	—	—	47.50	—
London	—	—	—	—	24.09	—
Newyork	639—	—	637—	—	635.50	—
Berlin	10.35	—	10.60	—	10.625	—
Milan	22.70	—	22.85	—	23—	—
Praga	8.30	—	8.45	—	8.45	—
Budimpešta	1.10	—	1.15	—	1.175	—
Zagreb	4—	—	4.05	—	4.40	—
Dnnaj	1.25	—	1.575—	—	1.70	—
Bukarešt	8.25	—	8.35	—	8.40	—
denar blago denar blago						
Jadranska banka	1750—	1775—	—	—	1750—	1850+
Jugoslaven	595—	600—	—	—	595—	600—
Ljublj. kred.	—	—	—	—	—	—
Narodna	645—	650—	—	—	635—	650—
Hrv. eskomp.	1520—	1540—	—	—	1530—	1550—

Zveza slovenskih trgovcev v Celju
nudi po skrajno nizkih dnevnih cenah
in sicer: sladkor, sol, petrolej, vžigalice
navadne in Ciril Metodove. Naročila
naj se naslovijo direkto na »Zvezo«.
Telefon št. 135. Brzjavni: Kreditno blago.
5 b), 25—14

Lesene žeblice za čevlje
izdeluje 140, 48—4
Tovarna lesenih žeblic
Ivan Seunig ml.
Tacen pod Šmarno goro pri Ljubljani.

Na debele.
Fr. Zebal
Rudnik—Ljubljana
Dolenjska cesta.
Telefon interurban št. 430.
Priporočam po najnižjih cenah:
SLADKOR v kockah in kristal.
RIŽ, MILO, SVEČE,
PETROLEJ beli, VŽIGALICE
itd. itd. 82, 15—15
Zahtevajte ponudbe!

Moško in žensko perilo, predpasnike in delavske hlače izdeluje in razpošilja najceneje izdelovalnica perila
R. Stermecki
Celje.
Naročite vzorčni zavoj 12 komadov. Izdelava zelo natančna! Cene posebno nizke!

ERJAVEC & TURK
PRI „ZLATI LOPATI“
trgovina z železnino
in cementom
Ljubljana, Valvazorjev trg 7
preje Hammerschmidt (Mühlleisen),
nasproti Križanske cerkve.

BALKAN

delniška družba za mednarodne Transporte.

Brzjavni naziv: Spedbank.

6, 52-29

Ljubljana, Maribor, Beograd, Zagreb, Trst, Wien.

Špedicija vseh vrst. Sprejemanje blaga v skladišča. Zaccarinjenja in zavarovanja. Mednarodni prevozi. Selitve s patent. pohištvenimi vozovi na vse strani. Proo ljubljansko javno skladišče spojeno s žitom južne železnice. - - Carinska agentura javnih skladišč.

== Največje domače špedicijsko podjetje v Jugoslaviji. ==

„Chocolat imperial“

Vodstvo tovarne
čokolade in liker-
jev oo. trapistov,
Ruhenburg ob
Savi, priporoču
svoje proizvode
v različnih oblikah.

„Chocolat imperial“

	
67, 50-29	
A. & E. SKABERNE	
LJUBLJANA, MESTNI TRG ST. 10.	
Uvoz in prodaja vsako- vrstnega inozemskega manufakturnega blaga in pletenin.	
Na debelo in drobno.	

Ant. Krisper
Coloniale
Ljubljana.

55, 52-29

Veletrgovina papirja, knjigarna
in tovarniška knjigovoznica

VILKO WEIXL

Maribor

Glavni trg šte. 22

priporoču vse vrste šolskih in
pisarniških potrebščin ter šolske
in leposlovne knjige.
Izvršuje vsa knjigovozna dela.

Izdelova ije papirnih vrečic.

45, 20-12

Na debelo. Na drobno.

Leopold Pevalek

Ljubljana - Židovska ulica 4.

Trgovina s papirjem. Solske
potrebščine. - Razglednice.

106, 52-16

Na debelo. Na drobno.

Fr. Brumat

Ljubljana

Mestni trg št. 25, I. nadstr.

Manufaktura in tkanine.

!!! Konkurenčne cene. !!!

118 52-14

Društvo lesnih trgovcev
dravske doline

v Mariboru

Aleksandrova cesta šte. 45

kupuje in prodaja

rezani in tesani les

v vsaki množini po dnevnih

cenah. 23, 52-28

Jadranska montanska
družba, d. z. o. z. Ljubljana

Zvonarska ulica 5 (S).

Telefon 9. - Brzjavni „Montana“

Import. Ekspost.

Prodajamo in kupujemo na debelo:

Vse vrste

kovin, rudnin

in kemikalij ter vse

industrijske izdelke, spa-

dajoče v rudarsko, fužinarsko in

kemijsko stroko. 65, 26-27

Anton Tonejc in drug

Maribor, Jugoslavija

trgovina s kolonijalnim,
špecerijskim blagom in
deželnimi pridelki.

Stalna zaloga jedilne, živinske in
industrijske soli na debelo.

UVOZ. Brzjavni: TONEJC, MARIBOR. IZVOZ.

I. C. MAYER
LJUBLJANA

MANUFAKTURA

62, 10-10

EN GROS

EN DETAIL

Veletrgovina manu-
fakturnega blaga

Hedžet & Koritnik

Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 4.

Telefon interurban št. 75.

Dobiva ponajveč iz An-
glije v velikih množinah
raznovrstno volneno,
modno in perilno blago.

11, 50-28

Posluje po vsej državi.
Ustanovljena leta 1913.

„Jugoslavija“

Delniška glavica
3 milijone din. v zlatu.

splošna zavarovalna družba. - Ravnateljstvo za Slovenijo v Ljubljani.

Sklepa:

- Požarna zavarovanja,
- živiljska zavarovanja,
- nezgodna in jamstvena zavarovanja,
- zavarovanja proti škodam vsled tatinskega vloma,
- transportna zavarovanja,
- zavarovanja proti škodam vsled razbitja stekla,
- zavarovanja proti škodam po toči.

Največji tu delujoči domači zavod. - Družba je prevzela od „Graške vzajemne zavarovalnice“ in od zavarovalnih družb „Feniks“ (požarni oddelek) in „Franco-Hongroise“ ves njih kupčijski obstoj v naši državi. - Najnižje tarife, takojšnja izplačila škod.

Glasom naredbe ministerstva za vojno in mornarico nadomeščajo police „JUGOSLAVIJE“ ženitvene kavicje za častnike.

Pisarne se nahajajo začasno v Sodni ulici 1 (Feniks) in na Gosposvetski cesti 2 (Graška).

Specerijska in delikatesna trgovina na debelo

T. Mencinger

Ljubljana

Resljeva cesta št. 3. — Sv. Petra cesta št. 35.

Zaloga: vin, salam, likerjev, mineralnih vod.

13, 20—20

Underwood

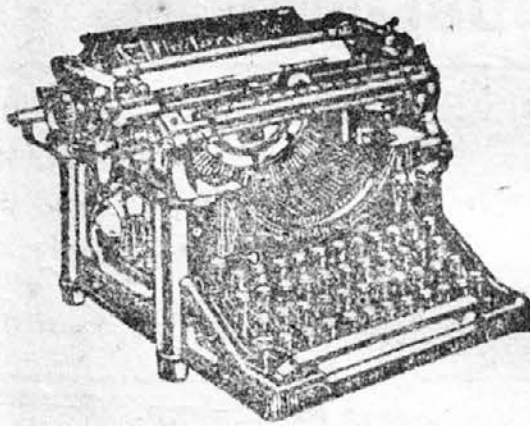
najboljši ameriški pisalni stroj sedanjosti

Opalograph

razmnoževalni aparat, razmnožuje strojno in ročno pisavo pečatno neizručljive steklene plošče.

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo. 15, 20—20

The Rex Co. Ljubljana, Gradšče 10.
Moderno urejena popravilnica vseh pisalnih strojev.

Pravi dr. Oetkerjev PECILNI PRAŠEK IN VANILIJEV SLADKOR

se zopet dobavlja.

Zastopstvo:

A. BUTSCHER
trgovska agentura
Ljubljana, Gorupova ul. 3.

Zavod za tehnične in elektro-tehnične naprave

Vojnović & Cie.

Ljubljana, Wilsonova cesta 22.

Trgovina: telefon 466.

Tovarna Glince št. 6.

Hiša

enonadstropna, s 6 sobami, z vsem gospodarskim poslopjem, senčnatim vrtom in nekaj živ, pol ure oddaljena od železniške postaje, pripravna za trgovino in vsako obrt, **se prodaja.**

Naslov pove uprava Trgovskega Lista

KLIŠEJI

Znaki. — Šablioni.

Patentni inženjer
Ing. Milan Šuklje
Ljubljana, Bleiweisova cesta 5

zastopa patentne odvetnike Paget, Moeller & Hardy, Wien in H. Palm (Michalecki & Co.) Wien.

Izposluje patente ter zaščito vzorcev, modelov in žigov v tuzemstvu in inozemstvu. Informacije v vseh pritičnih zadevah.

Mavec-gips

Edina razprodaja Stanzer specialnega gipsa SHS.

Alabaster I. za zobotehniko 220 K.

Alabaster II. za modele 180 K.

Stukatura za elektrike 140 K za 100 kg incl. vreča ab vagon Ljubljana nudi

Kosta Novakovič

veletrgovina mavec-gipsa
LJUBLJANA, Židovska ul. 1.

Proda se

v najboljšem stanju ohranjen

OSEBNI

AUTO

z moderno odprto in zaprto karoserijo Graf Stüt HP 45.
Cenjene ponudbe na poštni predal 166, Ljubljana.

R. Bunc in drug

Ljubljana

Gosposvetska cesta št. 7.
Telefon Interurbani števil. 376.

Veletrgovina

A. Sarabon

v Ljubljani

prporoča

špecerijsko blago
raznovrstno žganje
moko

in deželne pridelke
raznovrstno rudninsko
22, 10—10 vodo,

Lastna pražarna za kavo
in mlin za dišave
z električnim obratom.
Ceniki na razpolago.

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

LJUBLJANA
Selenburgova ul. 1

Interesna skupnost s Hrvatsko eskomptno banko in Srbsko banko v Zagrebu.

Kapital 20,000.000 K. - Rezerve okrog 6,000.000 K.

Brzjavni naslov: ESKOMPTNA. - Telefon Interurb. št. 146.

Izršuje vse bančne transakcije najkulanjeje.

Denarne vloge. - Nakup in prodaja: efektov, deviz, valut. - Eskompt menic, faktur, terjatev. - Akreditivi. Borza.